

24. Kotitalouslautakunnan toimisto

Yleistä. Kotitalouslautakunnan järjestämille kursseille osallistui v. 1969 kaikkiaan 3 755 henkilöä ja muuta neuvontaa käytti hyväkseen 7 820 henkilöä. Muuhun neuvontaan on laskettu leikkuupalvelu, havaintoesitykset, kudonnan ohjaus ja neuvontapalvelu. Verrattaessa lukuja edellisen vuoden lukuihin on kursseille osallistuneiden määrä jonkin verran laskenut ja muuhun toimintaan osallistuneiden määrä noussut. Kurssilaisten määrään on saattanut vaikuttaa se, että kertomusvuonna pidettiin tavallista enemmän virkalomia ja sijaisten saaminen oli vaikeata.

Lautakunnan toimistosta lähetettyjen kirjelmien luku oli 479 ja toimistoon saapuneiden 322. Laskuja hyväksyttiin 510.

Toimihenkilöt. Kotitalouslautakunnan palveluksessa oli kertomusvuonna vakinaisina: kotitalousneuvonnan tarkastaja, kuusi talousopettajaa, kodinhoidon opettaja, kotitalousneuvoja, neljä käsityöopettajaa sekä neljä käsityöneuvoja. Edellä mainittujen lisäksi oli kaikkiaan 11 tuntiopettajaa sekä toimistonhoitaja.

Opetus- ja perhepesulassa oli kaksi pesulanhoitajaa sekä pesula-apulainen.

Toimipaikat. Lautakunnan toimisto oli Fabianinkatu 32:ssa, joka vapautui marraskuussa kokonaan lautakunnan käyttöön. Huoneistossa suoritettiin korjauksia ja toiminta päästään alkamaan v:n 1970 alussa.

Opetus- ym. toiminta tapahtui 16 eri paikassa, nim. seitsemässä lautakunnan omassa opetushuoneistossa sekä seuraavissa esikouppunkialueen kansakouluissa: Kannelmäessä, Etelä-Haagassa, Lauttasaaressa, Munkkinie-

messä, Pakilassa, Pihlajamäessä, Pitäjänmäessä, Vartiokylässä ja Vesalassa. Ruotsinkielinen opetus keskitettiin Dagmarinkatu 3:ssa sijaitsevaan opetushuoneistoon. Lautakunnan omia opetustiloja luovutettiin kansakoulujen ja nuorisotoimiston käyttöön.

Toiminta. Ruoanvalmistuksen, ompelun, käsitöiden, kodinhoidon ja pesunopetusta varten järjestettiin erilaisia kursseja sekä luentoja ja havaintoesityksiä seuraavasti:

Talousskurssit:	Kurssien lukumäärä	Osallistujien määrä
Ruoanvalmistuskursseja .	59	659
Kotiapulais- ja kodinperustamiskursseja	3	63
Erikoiskursseja	5	56
Voileipäkursseja	43	495
Leipomakursseja	35	205
Kursseja koululaisille	11	125
» miehille	9	75
Havaintoesityksiä	52	979
Yhteensä		2 657

Käsityökurssit:	Kurssien lukumäärä	Osallistujien määrä
Ompelukurssit	143	1 640
Joululahjakurssit	5	58
Kursseja koululaisille	3	26
Hattukursseja	25	298
Muu kurssi	6	55
Leikkuupalvelua	—	1 210
Kutomista	—	284
Yhteensä		3 571

Lisäksi järjestettiin kertomusvuonna useita kursseja virastojen ja laitosten henkilökuntaan kuuluneille ryhmille.

Kotitalouskurssien aiheista mainittakoon perusruoka-, voileipä-, pikkulämmin- ja leipomakurssit, kasvisruoat ja kutsujen ruoat, salaattit, säilöntä, vaihtelevaa ruokaa eläkeläisille sekä joulu- ja pääsiäisruoat. Yhteistoiminnassa Sieniseurana kanssa järjestettiin kurssi sienien tuntemuksessa.

Yhteistyössä suomenkielisen työväenopiston kanssa järjestettiin kotiapulaispiirille lautakunnan opetuskeittiössä ruoanvalmistuksen ja kodinhoidon opetusta. Kemikali-kauppakoulun oppilaille annettiin kodinhoidon opetusta.

Havaintoesitysten aiheina olivat mm. pakastaminen ja pakasteet, omenien aikaan, kaaliherkut, piparkakkutalon valmistaminen, kahvinvalmistus ja kahvin käyttö ruoanvalmistuksessa ja leivonnassa, maksaruuat, einokset emännän apuna, paprikan käyttö, jouluruoat, dippaaminen sekä siivousvälineet. Kahdessa opetuskeittiössä pidettiin havaintoesityksiä säännöllisesti kerran viikossa. Näissä esitystilaisuuksissa annettiin ajankoh- taisia ruokaohjeita ja neuvottiin kauppojen erikoistarjouksien hyväksikäyttämistä sekä markkinoilla olevien valmiiden ja puolival- miiden tuotteiden käyttöä.

Ompelu- ja hatunvalmistuskursseilla ope- tettiin ompelemaan uutta ja korjaamaan vanhaa. Leikkuupalvelu, johon liittyi ompe- luneuvontaa ja sovitusta, tuli yhä suositu-

maksi toimintamuodoksi. Joululahjakursseil- la valmistettiin mm. aamu- ja kylpytakkeja, yöpukuja, esiliinoja, liinavaatteita ja lasten vaatteita.

Kangaspuiden lainaustoiminta ja siihen liittyvä kankaan kudonnan ohjaus olivat koko kertomusvuoden erittäin suosittuja. Kaikkia halukkaita tulijoita ei voitu sijoittaa, koska lautakunnalla oli käytössään vain nel- jät kangaspuut. Kangaspuissa kudottiin ma- toja, huopia ja hartiahuiveja.

Neuvontapalvelua puhelimitse annettiin paitsi toimistossa myös opetuskeittiöissä. Lautakunnan toimistoon tuli vuoden aikana 3 247 ja opetuskeittiöihin n. 2 100 puhelua. Kysymysten laatu vaihteli vuodenajan mu- kaan. Syksyisin tiedustellaan runsaasti säi- löntäohjeita, pyhien edellä leivonta- ja ruoka- ohjeita. Siivoukseen ja muuhun kodinhoitoon liittyvät asiat ovat aina ajankohtaisia.

Pesulatoiminta. Lautakunnan hallinnassa oli Karhulinnan pesula Herttoniemessä. Pe- sulassa kävi asiakkaita 4 257 ja pesukilo- määrä oli 77 207 kg.

Kerhot ym. Kotitalouslautakunnalla oli kolme omaa kerhoa: Vallilan äitikerho, Torstai-kerho ja Käpylän Kotitalouskerho. Näiden yhteinen jäsenmäärä oli 170.

Tulot ja menot. Tuloja oli kurssitoiminnas- ta 33 497 mk, pesulatoiminnasta 51 770 mk sekä vuokratuloja 917 mk ja muita tuloja 2 817 mk, yhteensä 89 001 mk.

Menoja oli kertomusvuonna 615 951 mk.